

**QALBI RUSIYZABON, O'ZBEK XALQINING CHINAKAM DO'STI
“PUSHKIN” MEDALI SOHIBI – ALEKSANDR FAYNBERG**

Rashidova Ruxshona Rustamjon qizi

O'zbekiston davlat jahon tillari universitetining talabasi

Annotatsiya: Bu maqola qalbining rusiyzabonligi, o'zbek xalqining chinakam do'stiga aylanganligi, "Pushkin" medaliga sazovor bo'lgan Aleksandr Faynberg haqida ma'lumot beradi.

Аннотация: В данной статье представлена информация об Александре Фейнберге, который в душе был русскоязычным, стал настоящим другом узбекского народа, награжден медалью «Пушкин».

Abstract: This article provides information about Alexander Feinberg, who was Russian-speaking at heart, became a true friend of the Uzbek people, and was awarded the "Pushkin" medal.

Tayanch so'zlar: Shoir tarjimalari, ilmiy izlanishlari, ijod yo'li.

Ключевые слова: переводы поэта, научные исследования, творческий путь.

Key words: Poet's translations, scientific research, creative path.

Dunyo yaralibdiki, inson zoti bu hayot taqdim etgan ne'matlardan, tabiat mo'jizalaridan bahramand bòlib yashaydi. Ba'zi insonlar umrining butun qismini ijodga, qalam tebratishga sarflasa, yana boshqa bir turdagi odamlar esa, maishat, kibr-u havoga sarflaydilar. Hayotini qay tarzda òtkazish har kimning òziga bog'liqdir. Lekin bizning otashnafas shoirimiz, tarjimonimiz umrini ijod qilishga, xalq qalbidan joy olishga sarflaydi. Faynberg ijodining muhim qismini tarjima va she'rlar tashkil qiladi. Fikrimiz isboti sifatida, u òzbek she'riyatini mukammal bilgan shoir Navoiy g'azallari, Erkin Vohidov, Abdulla Oripov va boshqa o'zbek shoirlarining she'r va dostonlarini rus tiliga mohirlik bilan tarjima qiladi. Uning ijodi sermahsul va keng kòlamlidir. Shoir she'rlarida rang-baranglik, falsafiylik, teranlik, tuyg'ular tiniqligi yarqirab turadi. Shoir sòzni chuqur his etadi va bunga òquvchini ham hamroh qiladi. Ana shu xislatlari bilan u 2008-yilda mashhur mukofotlardan biri "Pushkin" medaliga sazovor bòladi. Shoir uchun yurtning havosi, osmoni, tuprogi, eli, bir so'z bilan aytganda, butun borligi shoirga she'r qadar azizdir. Faynberg satrlarining, asarlarining haroratida bor bo'yi bilan ko'rinadi, bo'ylari nafasimizga uriladi.

Aleksandr O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi a'zosi va o'n beshta she'riy to'plam (jumladan, o'limidan so'ng nashr etilgan ikki jildlik asarning o'zi tuzgan) muallifi edi. She'rlari „Smena“, „Yoshlik“, „Yangi dunyo“, „Sharq yulduzi“, „Yangi

Volga“ jurnallarida hamda xorijiy mamlakatlar: AQSH, Kanada, Isroilning davriy nashrlarida chop etilgan.

Faynberg 1965–1969-yillarda O‘zbekiston Yozuvchilar uyushmasida maslahatchi bo‘lgan. „Etyud“ (1967), „Soniya“ (1969), „She‘rlar“ (1977), „O‘lis ko‘priklar“ (1978), „Ijobat“ (1982), „Qisqa to‘lqin“ (1983), „Yoyma to‘r“ (1984), „Erkin sonetlar“ (1990) va boshqa she‘riy to‘plamlar muallifi. Faynbergning she‘riy ijodida o‘tmish bilan hozirgi kun, G‘arb bilan Sharq milliyliigi va baynalmilalchiligi o‘zaro tutashib, o‘ziga xos badiiy olamni vujudga keltiradi. Faynbergning lirik qahramoni tarixiy-ijtimoiy silsilalar asrida o‘zining insoniy mohiyatini to‘la saqlab qolgan, o‘zgaga mehr-shafqat va madad qo‘lini uzatishga tayyor, yer kurrasida sodir bo‘layotgan noxush voqea va hodisalardan iztirob chekuvchi insondir. She‘riy ijodida rus va Yevropa shoirlarining eng yaxshi badiiy tajribalari namoyon bo‘lgan. Sharq mumtoz she‘riyati an‘analari ham uning ijodiy uslubiga begona emas.

Faynberg ijodining muhim qismini badiiy tarjima tashkil etadi. O‘zbek she‘riyatini mukammal bilgan shoir Navoiy g‘azallari, Erkin Vohidov, Abdulla Oripov, Omon Matjon va boshqa o‘zbek shoirlarining she‘r va dostonlarini rus tiliga tarjima qilgan. Faynberg ssenariysi asosida "O'zbekfilm" kinostudiyasi binosi kinostudiyasida „Mening akam“, „Jazirama oftob tagida“, „Qandahorda toblanganlar“, „Tojikfilm“ kinostudiyasida esa „Jinoyatchi va oqlovchilar“ va boshqa filmlari suratga olingan. Faynberg ssenariysi asosida to‘rtta to‘liq metrajli badiiy film va 20 ga yaqin multfilmlar yaratilgan.

1999-yilda „Paxtakor“ futbol jamoasining avtohalokatda halok bo‘lganining yigirma yilligi munosabati bilan uning ssenariysi bo‘yicha „Osmondagi stadion“ filmi suratga olingan. Faynberg 1979-yilda „Paxtakor“ jamoasi haqida yozilgan qo‘shig‘i yangragan.

Faynberg bir necha yil davomida Toshkentda O‘zbekiston yosh yozuvchilari seminariga rahbarlik qilgan. „Issiq quyosh ostidagi uy“ (1977, „O‘zbekfilm“) filmining ssenariy muallifi.

2009-yil 14-oktabrda Toshkent shahrida vafot etgan. Toshkentdagi Botkin qabristonining bo‘limiga dafn etilgan.

G. V. Malixinaning „A. A. Faynberg lirikasidagi badiiy obrazlar va tematik dominantlar tuzilishi“ magistrlik dissertatsiyasi Faynberg ijodini o‘rganishga bag‘ishlangan.

Xulosa qilib aytadigan bo‘lsak, Aleksandr Faynberg o‘zbek adabiyotimiz tarixiga o‘zining takrorlanmas she‘rlari, tarjimalari va go‘zal ijodi bilan ulkan hissa qo‘sha oldi desak adashmagan bo‘lamiz. Serqirra ijodkor orqali rusiyzabonlikni madh etuvchi she‘rlardagi go‘zal ma‘nolarni anglay oldik. Uning asarlari ma‘naviyatimizga oziq manbai, ruhiyatimizga osudalik, qalbimizga huzur baxsh

etgulik asarlar sirasiga kiradi. Demak, shunday insonning ijod yo’lini o’rganmaslik, asarlarini sevib mutolaa qilmaslikning , she’rlariga muhabbat qo’ymaslikning iloji yo’q!

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO’YXATI:

1. [Указ Президента Республики Узбекистан](#) от 23 avgust 2004 года № УП-3473 «О награждении в связи с тринадцатилетием независимости Республики Узбекистан группы работников науки, здравоохранения, культуры, искусства, духовности и просветительства, средств массовой информации и других социальных сфер
2. ↑ „Файнберг Александр Аркадьевич“. Qaraldi: 2023-yil 21-noyabr.
3. ↑ „Указ Президента Российской Федерации от 3 декабря 2008 года № 1722 «О награждении государственными наградами Российской Федерации»“. 2019-yil 20-aprelda asl nusxadan [arxivlangan](#). Qaraldi: 2019-yil 9-aprel.
4. ↑ [Указ Президента Республики Узбекистан](#) от 25 avgust 1999 года № УП-2381 «О награждении группы сотрудников сферы науки, здравоохранения, культуры, образования, средств массовой информации и социальной сферы в связи с восьмилетием независимости Республики Узбекистан
5. Aleksandr Faynberg. “Ishq degani bir qarashda tuyular oson” asari ,2021-yil, “Ijod nashr”.